श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा - मार्च/एप्रिल - २०२०

कक्षा-शास्त्री-३	प्रश्नपत्रम् – ५	गुणाः – ७०
विषयः – धर्मशास्त्रम्	सत्रम्- ६ (षष्ठम्)	समयः- ०८:०० तः ११:००
दिनाङ्कः – ३१/०३/२०२०	सन्दर्भग्रन्थः – विदुरनीतिः	

प्रथमान्वितिः (Unit 1) गुणाः

प्रश्नः १ निम्नलिखितयोः पद्ययोः द्वयोः ससन्दर्भ व्याख्या कार्या। १०

१ जाग्रतो दह्यमानस्य श्रेयोयदनुपश्यसि।
तद्ब्रूहित्वंहिनस्तात धमार्थकुशलोह्यसि।।

२ षडिमानि विनश्यन्ति मुहूर्तमनवेक्षणात्।
गावः सेवा कृषि भार्या विद्यावृषलसङ्गति।।

३ षडेते ह्यवमन्यन्ते नित्यं पूर्वोपकारिणाम्।
आचार्यशिक्षिताः शिष्याकृतदाराश्चमातरम्।।

प्रश्नः २ कस्याप्येकस्यसविस्तरेणोत्तरं लिखत। १०

१ राजधर्मः कयारीत्यापालनीयः येन स्वराज्यं
सुखप्रदं, सुसमृद्धं धर्ममयं भवेत्।

२ पण्डित लक्षणानि विवृणुत।

द्वितीयान्वितिः (Unit 2)

प्रश्नः ३ द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या। १०

१ तृणानिभूमिरुदकं वाक्चतुर्थी च सूनृता।
सतामेतानि गेहेषु नोच्छिद्यन्ते कदाचन।।

२ यथायथाहिपुरुषः कल्याणे कुरुतेमनः।
तथातथाऽस्यसर्वार्थाः सिद्धयन्ते नात्र संशयः।।

३ एवमेवकुलेजाता पावकोपमतेजसः।
क्षमावन्तोनिराकाराः काष्टेऽग्निरिवसेवते।

प्रश्नः ४ एकस्यसविस्तरमुत्तरं लिखत। १०

१ तृतीयाध्यायस्य कथासारं वर्णयत।

२ महाकुलक्षणानि हितकारिणी वचनानि चविवेचयत।

तृतीयान्वितिः (Unit 3)

प्रश्नः ५ द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या १०

१ योधर्ममर्थकामं च यथाकालं निषेवते।
धर्मार्थकामसंयोगंसोऽमुत्रेह च विन्दति।

२ उत्पाद्यपुत्राननृगांश्च कृत्वा वृत्तिं च तेभ्योऽनुविधायकाञ्चित्।
स्थानेकुमारी प्रतिपाद्य सर्वा अख्यसंस्थोऽथमुनिर्बुभूषेत्।

३ मत्वा परीक्ष्य मेघावी बुद्ध्या सम्पाद्यचास कृत्।
श्रृत्वा दृष्टवा च विज्ञायप्राज्ञैर्मैत्रीं समाचरेत्।।

प्रश्नः ६ एकस्योत्तरं लिखत। १०

१ पञ्चविधं बलं यथाग्रन्थं वर्णयत।

२ भिक्षुक तापस लक्षणानि लिखत।

चतुर्थान्वितिः (Unit 4)

प्रश्नः ७ दशानां लघूत्तराणि लिखत। १०

१ आचारहीनं किं न युनन्ति?

२ कः पण्डितः?

३ स्वर्गस्य सोपानं किम्?

४ क्षमया किं कर्तुं शक्यते?

५ कः एकः परमश्रेयस्करः?

६ के त्रयोपायाः मनुष्याणां श्रूयते?

७ राज्ञैः केभिस्सह मन्त्रणा वर्ज्या?

८ इह जीवलोके कानि षड् सुखानि सन्ति?

९ मुहूर्तमनवेक्षणात् के विनश्यन्ति?

१० के सप्तदोषाः नृपैः हातव्या?

११ कस्योत्थानं देवता राधयन्ति?

१२ क्षिप्रं कः चरिहीयते?

१३ विरोचनः कस्य पुत्रोऽस्ति?

१४ कानिदश स्वर्गस्य साधनानि?

१५ के अष्टमार्गाः धर्मस्य?

****